संगृह्य मुखं तमयन्त्यवाश्यमानम् ॥१८॥ श्वासरोधो यथा स्यात्तथा दृढं मुखस्य ग्रहणं कृत्वा अवा°नं यथा मार्यमाणः शब्दं न करोति तथा तमयन्ति तमु आकाङ्क्षायाम् पशुर्हि विरुद्धप्राणः सन् श्वासमाकाङ्क्षति ताम्यति ताम्यन्तं प्रयुञ्जते तमयन्ति तथा कुर्वन्ति यथा स ताम्यति श्वासरोधं कृत्वा मारयन्तीति तात्पर्यार्थः।

वेष्केण वा ॥१९॥ अथ वा वेष्केण तमयन्ति वेष्को गलावेष्टकः गलं वावेष्ट्य तमयन्ति संज्ञपयन्ति मारयन्ति ।

एत्याहवनीयमावृत्यासते ॥२०॥ पशुमारणदेशाच्चात्वालोत्करावन्तरेण आहवनीयसमीपे प्रत्यागत्य आहवनीयमभिमुखा आवृत्य प्रदक्षिणमावर्तनं कृत्वा पराङ्मुखा आसते अध्वर्युयजमानप्रतिप्रस्थात्राग्नीध्राः ।

संज्ञपयान्वगन्नित्येव ब्रूयात् (३. ८. १. १५) ॥२१॥ इममेव प्रैषम् नार्थलक्षणमन्यलोकप्रसिद्धं जहि मारयेत्यादिकमित्येवकारार्थः · हे शमितस्त्वमेनं पशुं संज्ञपय मारय अयं पशुः संज्ञप्तः सन्नन्वगन् देवानन्वगच्छदिति[1] प्रैषार्थः · अन्वगमतामिति पशुद्वये ऊहः अन्वगमन्निति बहुषु पशुषु ।

स्वाहा देवेभ्य इति (६. ११) जुहोति ॥२२॥ ततोऽध्वर्युः सकृद्गृहीतमाज्यं वसाहोमहवन्या समित्पूर्वकमाहवनीये जुहोति · इदं देवेभ्य इति त्यागः · तद्यत्रैनं निविध्यन्ति तत्पुरा संज्ञपनाज्जुहोतीति (३. ८. १. १६) श्रुतेः ।

संज्ञप्तः पशुरिति प्रोक्ते शेतां नु मुहूर्तमित्याहासोमे ॥२३॥ सं°रिति शमित्रा प्रोक्ते अध्वर्युरसोमे सोमादन्यत्र निरूढे पशौ शे°र्तमिति ब्रवीति यतो निरूढप्रकरणऽ एव श्रूयते (११. ८. ३. ५) तस्मादु°जयतीति । संज्ञप्तौ पशूऽ इति पशुद्वये संज्ञप्ताः पशव इति बहुषु पशुषु । निरूढविकारेषु हविर्यज्ञविधपशुषु शेतां नु मुहूर्तमिति भवत्येव सवविधेष्वग्नीषोमीयसवनीयानूबन्ध्यादिषु न भवति · सौत्रामण्यां त्रिपशोर्हविर्यज्ञविधत्वे शेरतां नु मुहूर्तमित्यूहः सपाशुकेषु वरुणप्रघासेषु [च] बहुवचनम् पशुद्वये शयातां नु मुहूर्तमिति ।

देवेभ्यः स्वाहेति (६. ११) जुहोति ॥२४॥ ततोऽध्वर्युर्वसाहोमहवन्यां सकृद्गृहीतमाज्यं गृहीत्वाहवनीये समिधं विना जुहोति · त्यागस्तु पूर्ववत् (२२) ।

---

१) नुगच्छन्निति BA. C pr. m. नुगच्छदि C sec. m.